

Raadsvoorstel

Raadsvergadering	: 19 maart 2014
Commissievergadering	: 3 maart 2014
Agendapunt	: B 04
Nummer	:
Datum voorstel	: 5 februari 2014
Onderwerp	: Wijziging gemeentenaam
Behandeld door	: G.N.M. de Wolff/J.P. Huisman
Telefoon en email	: 9301 g.dewolff@defriesemereren.nl 9303/ jp.huisman@defriesemereren.nl
Portefeuillehouder	: D. Durksz
Zaaknummer	: 28564

Voorstel:

De naam van de gemeente De Friese Meren te wijzigen in " De Fryske Marren", ingaande 1 juli 2015.

Samenvatting

Ter uitvoering van het coalitieakkoord FNP-CDA 2014-2018 wordt voorgesteld de naam van de gemeente De Friese Meren te wijzigen in "De Fryske Marren". Verder wordt voorgesteld de datum van ingang van deze wijziging van de gemeentenaam te bepalen op 1 juli 2015.

Argumenten

In het coalitieakkoord FNP-CDA 2014-2018 staat o.m. als algemeen uitgangspunt vermeld:
" Een Friese gemeentenaam past goed bij de identiteit van de nieuwe gemeente. De raad wordt in maart 2014 voorgesteld te kiezen voor " De Fryske Marren" als gemeentenaam. In het hiertoe op te stellen raadsvoorstel wordt specifiek aandacht besteed aan de relevante kostenaspecten".

Wat is er tot nu toe gebeurd?

Gelijktijdig met de gemeenteraadsverkiezingen voor de nieuwe gemeente De Friese Meren op 13 november 2013 is er een peiling onder de stemgerechtigden gehouden over de naam van de nieuwe gemeente. De deelname aan de peiling was hoog. Er zijn 20.803 kaartjes voor de naampeiling uitgereikt, waarvan 19.922 geldige kaartjes zijn ingevuld. Dit betekent dat 49,8% van de kiesgerechtigden hun mening over de naam heeft laten weten. Van de inwoners die hebben gestemd voor de gemeenteraad heeft dus 95,8% ook deelgenomen aan de naampeiling.

De uitslag van de peiling was als volgt:

- Gemeente De Friese Meren: 42,4% van de stemmen;
- Gemeente De Fryske Marren: 41,6 % van de stemmen;
- Gemeente Marre(n)lan: 2,9% van de stemmen;
- Gemeente Súdergo(a): 1,8% van de stemmen;
- Geen naamvoorkeur: 3,5% van de stemmen.
- De overige deelnemers hebben een suggestie gedaan die één of enkele keren werd en genoemd.

De uitkomst van de peiling was bedoeld als informatie voor het nieuwe gemeentebestuur, zodat bekend is wat de mening van de bevolking is. Vooraf is nadrukkelijk afgesproken en gecommuniceerd dat de peiling geen formele status heeft en niet bindend is. De status van de peiling was o.a. vermeld op de brief die met de stempas was verspreid en op het kaartje van de naampeiling.

Gelet op de hoge deelname aan de peiling achten wij een nieuw(e) peiling/referendum niet zinvol.

Wijziging gemeentenaam: het juridisch kader

De wettelijke basis voor het wijzigen van de naam van een gemeente is artikel 158 van de Gemeentewet.

Dit artikel luidt als volgt:

1. De raad kan de naam van de gemeente wijzigen.
2. Het besluit van de raad wordt ter kennis gebracht van Onze minister (de minister van BZK) en het provinciebestuur.
3. Het besluit vermeldt de datum van ingang, die is gelegen ten minste een jaar na de datum van het besluit.

Er bestaan geen regels of voorschriften waaraan de gemeentenaam moet voldoen. De gemeenteraad is hierin geheel vrij. De Wet algemene regels herindeling (wet Arhi) kent verder geen bepalingen ten aanzien van de naamgeving. Bij gebruikmaking van deze bevoegdheid gelden de volgende aanbevelingen. In de eerste plaats verdient het aanbeveling dat het gemeentebestuur, voordat de naam wordt gewijzigd, overleg pleegt met de adviescommissie voor het vaststellen van Nederlands Aardrijkskundige Namen (AaniN). Deze commissie heeft als taak overheden te adviseren bij het kiezen van aardrijkskundige namen in verband met de spelling daarvan. Daarnaast verdient het de aanbeveling dat de raad zoveel mogelijk aansluit bij bestaande spellingsregels en het gebruik van dubbele namen vermijdt.

Uiteindelijk kan de Kroon tegen een onaanvaardbare naamgeving optreden via het vernietigingsrecht.

Advies AaniN

Bij brief van 7 januari 2014 hebben wij de Adviescommissie aardrijkskundige namen in Nederland (AaniN) gevraagd ons te adviseren over de voorgenomen gemeentenaam "De Fryske Marren" en over het al dan niet opnemen van het lidwoord "De" in de nieuwe gemeentenaam.

Deze commissie heeft op 13 februari 2014 haar advies uitgebracht.

Volgens de AaniN ligt het voor de hand dat de nieuwe gemeente een Friese naam krijgt. Zij overweegt hierbij dat drie van de vier samengevoegde gemeenten een Friese naam hadden en de weteringen en meren in het gebied ook een officiële Friestalige naam hebben.

Met betrekking tot het al dan niet opnemen van het lidwoord "De" in de nieuwe gemeentenaam is de commissie van oordeel dat de Friese versie zonder lidwoord het meest in aanmerking komt en wel om de volgende redenen:

1. De mogelijke verwarring tussen het geografische begrip "de Friese Meren" en de administratieve naam van de nieuwe gemeente. Om deze verwarring tegen te gaan wordt daarom gekozen voor een naamversie die voor de gemiddelde Nederlander zo ver mogelijk van "de Friese Meren", de naam van een bekend fysiek object, afstaat.
2. De commissie kiest om dezelfde reden voor de versie zonder lidwoord omdat de naam zo onbepaald wordt, en dus niet op alle Friese meren slaat.
3. Het weglaten van het lidwoord helpt bovendien bij het voorkomen van onzekerheid over de vraag of dat lidwoord al of niet met een hoofdletter moet worden geschreven. Bovendien is bij internetgebruik een naam zonder lidwoord eenvoudiger.

Reactie op dit advies

De commissie sterkt ons in de keuze voor een Friese naam.

Met betrekking tot het al dan niet opnemen van het lidwoord "De" in de nieuwe gemeentenaam volgen wij het advies niet en wel hierom:

- Wij vinden de Friese versie van de nieuw gemeentenaam zonder lidwoord minder krachtig overkomen.
- De gemeentenaam "De Friese Meren" is al aardig ingeburgerd. Dit geldt ook voor de eventuele afkorting die zelfs niet wijzigt bij de Friese versie van de nieuw naam.
- De gemeentenamen "De Friese Meren" en "De Fryske Marren" zijn bij de peiling aan de bevolking voorgelegd.

- Ook elders in het land zijn gemeenten met een lidwoord, bijvoorbeeld De Ronde Venen, De Bilt, Het Bilt.

Bovendien merken wij nog op dat diverse domeinnamen reeds in het bezit zijn van de gemeente. Hierbij kan gedacht worden aan o.a. “De Friese Meren” en “De Fryske Marren”. Daarentegen zijn de domeinnamen “Fryske Marren” en “gemeente De Fryske Marren” in het bezit van een derde.

Mogelijke gevolgen wijzigen gemeentenaam

In de toelichting op artikel 158 van de Gemeentewet staat dat de gemeenteraad in staat wordt geacht de maatschappelijke en financiële gevolgen van dit besluit, voor zowel de lokale samenleving als voor andere overheden, mee te wegen bij de besluitvorming.

Kosten algemeen

Het is niet eenvoudig om vooraf een duidelijk beeld van de voor een ieder te verwachten kosten te krijgen. Van belang is dat iedereen minimaal een jaar de tijd krijgt om zich voor te bereiden op een wijziging van de gemeentenaam. De Gemeentewet spreekt van minimaal een jaar. Het is dus mogelijk deze termijn te verlengen. Daarmee wordt een ieder in staat gesteld tijdig die maatregelen te treffen die nodig zijn en daarmee de met de wijziging gepaard gaande kosten te minimaliseren.

Kosten burger/bedrijf

Op basis van elders opgedane ervaringen zijn wij van mening dat er in de dagelijkse praktijk weinig zal veranderen. Dit gegeven is ook van belang voor het bepalen van de kosten voor de individuele burger/het individuele bedrijf als gevolg van het wijzigen van de gemeentenaam. Omdat er in de dagelijkse praktijk weinig zal veranderen zullen de hiermee gepaard gaande kosten ook gering zijn.

Kosten gemeente

De kosten voor de gemeente bedragen € 200.000,00 en vallen uiteen in drie componenten. Dit betreffen achtereenvolgens kosten aanpassing automatisering (€ 122.700,00), kosten communicatie en representatie (€ 27.500,00) en overige kosten (€ 49.800,00).

Voor een nadere specificatie verwijzen wij u naar de betreffende bijlage.

Bij deze kostenopzet hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Kosten aanpassing automatisering: het gaat hierbij om kosten die onlosmakelijk verbonden zijn met het aanpassen van een gemeentenaam. Denk hierbij aan het aanpassen van diverse Centric-applicaties, onderzoek naar aanpassen gemeentecode in niet-centric applicaties (inclusief projectleiding) en vingerscanners en Raasservers bij publiekbalies.
- De meest belangrijk representatie – en communicatiemiddelen dienen direct op de ingangsdatum beschikbaar te zijn. Hierbij denken wij aan vlaggen, de website e.d.
- Voor regulier te vervangen spullen, zoals bijvoorbeeld kleding, zijn wij uitgegaan van het bestaande vervangingsschema. Dit betekent dat we een geleidelijke overgang van de bedrijfskleding voorstaan. Aangezien wij op korte termijn al over moeten gaan tot de vervanging van een deel van de kleding van de buitendienst zal de nieuwe gemeentenaam al snel op een deel van de kleding zichtbaar zijn. De bedrijfskleding met de oude gemeentenaam zal geleidelijk uit de roulatie verdwijnen. Een uitzondering hierop betreft de kleding van de bodes en de medewerkers van de receptie. Deze kleding zal wel direct bij ingang vervangen worden.
- Als gevolg van de fusie dienen sowieso een aantal zaken vervangen te worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de duiding van de gemeentenaam op gemeentelijke panden. Dergelijke zaken hebben wij nu voorlopige low profile gedaan en zullen wij na besluitvorming over de naam definitief aanbrengen. De kosten hiervan hebben wij niet in deze kostenopzet meegenomen omdat dit kosten betreffen die een rechtstreeks gevolg zijn van de herindeling. Deze kosten kunnen ook ten laste van het frictiebudget worden gebracht.

Overwegingen

Wij overwegen het volgende:

- uit de raadpleging van de bevolking door middel van de peiling is geen duidelijke voorkeur te destilleren voor een Nederlandse dan wel Friestalige gemeentenaam.
- De gemeentenaam “De Fryske Marren” past goed bij de identiteit van de nieuwe gemeente.

- twee van de drie opgeheven gemeenten Gaasterlân-Sleat, Lemsterland en Skarsterlân droegen al een Friestalige gemeentenaam. Dit geldt ook voor het deel van de opgeheven gemeente Boarnsterhim dat aan de gemeente De Friese Meren is toegevoegd.
- de naam geeft de geografische ligging goed weer en past bij het toeristisch karakter van het gebied.

Gelet op het coalitieakkoord, het advies van de AaniN en de hiervoor genoemde overwegingen stellen wij u voor de naam van de gemeente De Friese Meren te wijzigen en te kiezen voor “ De Fryske Marren”.

Zoals hierboven is vermeld spreekt de Gemeentewet van minimaal een jaar om zich voor te bereiden op de wijziging van de gemeentenaam.

Wij stellen voor de nieuwe naam van de gemeente in te laten gaan op 1 juli 2015.

Door deze periode te nemen kan een goede voorbereiding worden gerealiseerd, hetgeen een kostendekkend effect heeft.

Beleid- en regelgeving

Artikel 158 van de Gemeentewet.

Keuze en effect

Financiën, risico's en beheersmaatregelen

Indien de gemeenteraad besluit de naam van de gemeente De Friese Meren te wijzigen in “ De Fryske Marren” bedragen de kosten in totaal € 200.000,00.

Deze kosten kunnen worden betaald uit het beschikbaar gesteld frictiebudget.

Communicatie

Dit besluit zal op de gebruikelijke wijze bekend worden gemaakt.

Digitaal bijgevoegd / ter inzage liggende stukken

- Toelichting kosten naamswijziging gemeente c.a.
- De brief aan de Adviescommissie aardrijkskundige namen in Nederland d.d. 7 januari 2014.
- Het advies van de Adviescommissie aardrijkskundige namen in Nederland d.d. 13 februari 2014.

Burgemeester en wethouders van De Friese Meren,

de secretaris,
L. Maarleveld

de burgemeester,
A. Aalberts